

Viite: HE 31/2020 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Valtiovarainministeriö on valmistellut hallituksen esityksen laiksi Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Ehdotettava uusi erityislaki Senaatti-kiinteistöistä ja Puolustuskiinteistöistä sisältäisi valtion omistamien puolustuskiinteistöjen uudelleenorganisointia koskevat säännökset sekä Senaatti-konsernia ja Senaatti-kiinteistöjä koskevat liikelaitoskohtaiset säännökset. Samalla muutettaisiin yleislakina toimivaa valtion liikelaitoksista annettua lakia (1062/2010). Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavan:

Hallitusohjelma sisältää useita kirjauksia markkinoiden kilpailullisuudesta ja toimivuudesta. Suomen kaltaisilla pienillä markkinoilla kilpailullisen toimintaympäristön edistäminen on keskeistä. Valtiontuki- ja kilpailuneutraliteettisäännökset turvaavat toimivia markkinoita ja kilpailun edellytyksiä. Esityksen sääntelyyn liittyvät EU:n valtiontukisääntely, kansallinen kilpailuneutraliteetin sääntely sekä kilpailupoliittiset seikat, joista työ- ja elinkeinoministeriö on lausunut esityksen valmistelun yhteydessä, ja jotka keskeisiltä osin sisältyvät esitykseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää puolustuskiinteistöjen ja samalla muun valtion kiinteistövarallisuuden uudelleenorganisointia ja kehittämistä perusteltuna. Ministeriö pitää myös myönteisenä, että esityksessä käsitellään valtion liikelaitosten toimintaan liittyviä valtiontuki- ja kilpailuneutraliteettikysymyksiä ja pyritään säilyttämään Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivalta puuttua liikelaitosten mahdolliseen kilpailuneutraliteettia vaarantavaan toimintaan.

Valtion liikelaitoksista annetun lain asiakaspiirin määritelmää ehdotetaan esityksessä uudistettavaksi siten, että se kuvaa aiempaa selvemmin liikelaitoksen roolin valtion sisäisenä palvelukeskuksena. Taloudellinen toiminta voisi esityksen mukaan olla mahdollista sisämarkkinoiden puitteissa ja lähinnä vain silloin, kun kysymys on oman palvelutuotannon yhteydessä tapahtuvasta liitännäistoiminnasta.

Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan yleislakina valtion liikelaitoksen asiakaskunnan määrittelyn tulisi olla toimiva erilaisten liikelaitosten tarpeisiin. Keskeistä on myös arvioida liikelaitoksen toiminnan ohella tapauskohtaisesti asiakkaiden toiminnan taloudellinen luonne EU:n valtiontukisääntelyssä vakiintuneen taloudellisen toiminnan käsitteen pohjalta. Mahdollinen valtiontuki voi esiintyä eri ta-

soilla. Myöskään kaikki julkiset hallintotehtävät eivät välttämättä täytä valtioneutokisääntelyn määritelmää julkisen vallan käytöstä (ei taloudellista toimintaa), mikä korostaa toiminnan tarkastelun tapauskohtaisuutta ja tulkinnallisuutta. Samoin valtioneutokisääntelyn liitännäistoiminnan tulee liittyä suoraan infrastruktuurin toimintaan, sen on oltava infrastruktuurin kannalta välttämätöntä tai liittyä kiinteästi infrastruktuurin ei-taloudelliseen käyttöön. Poikkeussääntelyä kuten liitännäistoimintaa tulee aina tulkita supistavasti.

Työ- ja elinkeinoministeriö kannattaa myös esityksen toteamuksia siitä, että ehdotetulla lainsäädännöllä ei ole tarkoitus sulkea pois kilpailulain (948/2011) 4 a luvun kilpailuneutraaliteettisäännösten soveltamista. Ministeriön näkemyksen mukaan sidosyksiköiden ulosmyynnin osalta liikelaitoksen tarjoamat palvelut tulisi olla markkinahintaisia, jotta markkinoille ei synny kilpailua vääristävää tekijää kilpailuneutraaliteetin kannalta.

Työ- ja elinkeinoministeriölle kuuluvat huoltovarmuuden kehittäminen ja varautumistoimien yhteensovittaminen. Kukin ministeriö kehittää huoltovarmuutta omalla toimialallaan. Huoltovarmuuden periaatteet muodostuvat väestön toimeentulon, välttämättömän talouden jatkuvuuden, maanpuolustuksen materiaalien edellytysten ja infrastruktuurin vähimmäistarpeiden turvaamisesta. Huoltovarmuuden keinovalikoiman on oltava laaja ja jatkuvasti kehittyvä. Sen on vastattava muuttuvan toimintaympäristön tarpeisiin. Huoltovarmuustyölle on tunnusomaista pitkäjänteisyys ja riittävä suorituskäkyjen kehittäminen, niiden oikea-aikainen ja joustava käyttöönotto sekä käky hyödyntää jo olemassa olevia suorituskäkyjä nopeiden mutta myös pitkäkestoisten tilanteiden hallitsemiseksi.

Sotilaallinen huoltovarmuus on huolenpitoa ja yhteistyötä puolustusvoimien toimintakyvyn ylläpitämiseksi ja osa puolustuskäkyämme. Sotilaallisella huoltovarmuudella tarkoitetaan puolustusvoimien toimintakyvyn kannalta välttämättömien resurssien ja niihin liittyvien teknisten järjestelmien, ylläpidon ja huollon turvaamista poikkeusolojen ja niihin verrattavissa olevien häiriöiden varalta.

Puolustusvoimien valmius luodaan normaalioloissa. Sotilaallinen puolustus ankkuroituu siviiliyhteiskunnan voimavaroihin ja kumppanuuksiin, osaamiseen ja teknologiaan. Yhteistyön syvin muoto on pitkäaikainen strateginen kumppanuus. Sotilaallinen huoltovarmuus liittyykin yleiseen huoltovarmuuteen ja siviiliyhteiskunnan varautumiseen. Toimintaympäristö sekä turvallisuus- ja puolustuspoliittiset perusvalinnat vaikuttavat keskeisesti Suomen sotilaallisen huoltovarmuuden turvaamiseen asettaen sille painoarvoa ja korkeat vaatimukset.

Työ- ja elinkeinoministeriö on samaa mieltä esityksessä todetun kanssa, että uudistusta puoltavat myös turvallisuuden toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset, ja että turvallisuusympäristön muutos ja keinovalikoiman monipuolistuminen edellyttävät muun muassa puolustusvoimien kiinteistöihin liittyvän huoltovarmuuden kehittämistä.

Kari Klemm
Hallitusneuvos